

Zakon o socialnem varstvu /ZSV/

(pristojnosti in naloge pokrajine z uvodnimi pojasnili)
(osnutek)

K a z a l o:

1	Pregled pristojnosti in nalog pokrajine po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/	1
1.1	Pravna podlaga	1
1.2	Pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/ ..	1
1.2.1	Akti pokrajinskega sveta po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/	2
1.3	Pristojnosti in naloge predsednika pokrajine po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/	3
1.3.1	Akti predsednika pokrajine po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/	3
1.4	Pristojnosti in naloge pokrajinske uprave po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/ ..	3
1.4.1	Akti pokrajinske uprave po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/	3
2	Ocena finančnih in drugih posledic izvajanja določil Zakona o socialnem varstvu /ZSV/	4
3	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam pokrajine s predlogom sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/	4
3.1	Pravica do družinskega pomočnika	4
3.2	Opravljanje dejavnosti socialnega varstva.....	5
3.2.1	Koncesija za opravljanje storitev javne službe	5
3.2.1.1	Koncesijska pogodba.....	6
3.2.1.2	Register o podeljenih koncesijah	6
3.2.1.3	Prenos koncesije	6
3.2.1.4	Odvzem koncesije	6
3.2.2	Javni socialni varstveni zavod	7
3.2.2.1	Organi zavoda.....	7
3.3	Financiranje socialnovarstvene dejavnosti	8
3.3.1	Plačilo storitev	9
3.3.1.1	Cene storitev	10
3.4	Nadzor	10
	Ključne besede	10
	Uporabljene kratice	11
	Viri	11

1 Pregled pristojnosti in nalog pokrajine po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

1.1 Pravna podlaga

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
-----	---	---------	-----------

1	Ustava Republike Slovenije Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a		
---	--	--	--

tč.	predpis	določba	pojasnilo
-----	---------	---------	-----------

1.1	Zakon o socialnem varstvu /ZSV/ Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 61/10-ZSVarPre, 62/10-ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19		1
-----	---	--	---

1.2 Pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta	določba	pojasnilo
-----	--	---------	-----------

1	V proračunu zagotovi sredstva za financiranje pravic do družinskega pomočnika.	18.a člen*	6
---	--	------------	---

2	Zagotovi izvrševanje javne službe na področju socialnega varstva za naslednje storitve: <ul style="list-style-type: none"> • socialno preventivo, • prvo socialno pomoč, • osebno pomoč, • podporo žrtvam kaznivih dejanj, • pomoč družini za dom in na domu, • institucionalnega varstva razen institucionalnega varstva otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju in institucionalnega varstva otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje, • vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji. 	42. člen 43. člen*	9
3	Sprejme odlok o opravljanju javne službe na področju socialnega varstva.	43. člen*	8
4	S koncesijskim aktom v skladu z nacionalnim programom socialnega varstva določi vrsto in obseg storitev.	45. člen*	9
5	Ustanavlja javne socialnovarstvene zavode, in sicer: center za socialno delo, dom za starejše, posebni socialno varstveni zavod za odrasle duševno in telesno prizadete osebe, varstveno delovni center in druge socialno varstvene zavode iz 59. člena ZSV.	48.a člen	17
6	Daje soglasje k imenovanju/razrešitvi direktorja javnega socialnovarstvenega zavoda .	56. člen*	19
7	V proračunu zagotovi sredstva za financiranje socialnovarstvenih dejavnosti, in sicer: <ul style="list-style-type: none"> • usposabljanje in delo pod posebnimi pogoji; • socialna preventiva; • prva socialna pomoč; • osebna pomoč: • pomoč družini za dom; • pravice družinskega pomočnika; • izvajanje javnih pooblastil; • institucionalno varstvo odraslih duševno in telesno prizadetih oseb ter starejših oseb, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila; • pomoč družini na domu, najmanj 50 odstotkov celotnih stroškov storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila; • investicije v socialnovarstvene zavode, razen v socialnovarstvene zavode za usposabljanje; • javni socialnovarstveni programi, razen tistih, ki so financirani iz proračuna Republike Slovenije; • razvojni in eksperimentalni programi, pomembni za pokrajino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami. 	97. člen* 98.a člen*	20
8	Določa dodatne oprostitve pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle.	100. a člen*	21
9	Da soglasje k cenam storitev, ki jih določa svet zavoda.	101. člen	

* Predlog sprememb in dopolnitev zakona.

1.2.1 Akti pokrajinskega sveta po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	akti pokrajinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Proračun pokrajine.	18.a člen* 97. člen* 98.a člen*	6, 20
2	Odlok o opravljanju javne službe na področju socialnega varstva.	43. člen*	8
3	Koncesijski akt.	45. člen*	9
4	Odlok o ustanovitvi socialnovarstvenega zavoda.	48.a člen	17
5	Sklep o soglasju k imenovanju/razrešitvi direktorja javnega socialnovarstvenega zavoda .	56. člen*	19
6	Sklep o dodatnih oprostitvah pri plačilu stroškov za pomoč na	100. a člen*	21
2			

7	domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle. Sklep o soglasju k cenam storitev, ki jih določi svet zavoda.	101. člen
---	---	-----------

* Predlog sprememb in dopolnitev zakona.

1.3 Pristojnosti in naloge predsednika pokrajine po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	pristojnosti in naloge predsednika pokrajine	določba	pojasnilo
1	Objavi javni razpis za podelitev koncesije na področju socialnega varstva.	44. člen* 46. člen	9
2	Sklene pogodbo o koncesiji z izbranim koncesionarjem.	47.e člen 47. e člen	12
3	Lahko imenuje/razreši predsednika pokrajine.	56. člen*	19
4	Pristojnemu Centru za socialno delo poda zahtevo za prepoved odtujitve ali obremenitve nepremičnine, katere lastniku pokrajina: <ul style="list-style-type: none"> plačuje storitve institucionalnega varstva oz. financira pomoč družini na domu. 	100. b člen 100. c člen	23

* Predlog sprememb in dopolnitev zakona.

1.3.1 Akti predsednika pokrajine po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	akti predsednika pokrajine	določba	pojasnilo
1	Javni razpis za podelitev koncesije na področju socialnega varstva.	44. člen* 46. člen	9
2	Pogodba o koncesiji z izbranim koncesionarjem.	47.e člen 47. e člen	12
3	Sklep o imenovanju/razrešitvi predsednika pokrajine.	56. člen*	19

* Predlog sprememb in dopolnitev zakona.

1.4 Pristojnosti in naloge pokrajinske uprave po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	pristojnosti in naloge pokrajinske uprave	določba	pojasnilo
1	Imenuje tričlansko komisijo za podelitev koncesije.	47. člen	10
2	Z odločbo podeli koncesijo za opravljanje javne službe.	47. c člen	11
3	Z odločbo odvzame koncesijo za opravljanje javne službe.	47. l člen	15, 16
4	Razveljavi odločbo o podelitvi koncesije z izdajo odločbe o prenosu koncesije.	47. i člen	14
5	Vodi register o podeljenih koncesijah.	47. f člen	13
6	Odloči o oprostitvi pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle, kadar pokrajinski svet določi dodatne oprostitve.	100. a člen	21

* Predlog sprememb in dopolnitev zakona.

1.4.1 Akti pokrajinske uprave po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	akti pokrajinske uprave	določba	pojasnilo
1	Sklep o imenovanju tričlanske komisije za podelitev koncesije.	47. člen	10
2	Odločba o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe.	47. c člen	11
3	Odločba o odvzemu koncesije za opravljanje javne službe.	47. l člen	15, 16
4	Odločba o podelitvi koncesije z izdajo odločbe o prenosu koncesije.	47. i člen	14
5	Odločba o oprostitvi pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle, kadar pokrajinski svet določi dodatne oprostitve.	100. a člen	21

* Predlog sprememb in dopolnitev zakona.

2 Ocena finančnih in drugih posledic izvajanja določil Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

Izvajanje določil Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ ima finančne posledice za državni proračun v okviru prerazporeditve finančnih sredstev med državo in pokrajino v sorazmerju z decentraliziranimi pristojnostmi.

Okvirna ocena sredstev za financiranje pristojnosti in nalog po določilih Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ znaša ... EUR.

3 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam pokrajine s predlogom sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

- 1 **Zakon o socialnem varstvu /ZSV/** določa, da socialnovarstvena dejavnost obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva (1. člen ZSV). Država zagotavlja in razvija delovanje socialno varstvenih zavodov, ustvarja pogoje za zasebno delo v socialno varstveni dejavnosti ter podpira in spodbuja razvoj samopomoči, dobrodelnosti, oblik neodvisnega življenja invalidov ter drugih oblik prostovoljnega dela na področju socialnega varstva (2. člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

Prvi odstavek 2. člena Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'Država na različnih ravneh organiziranosti zagotavlja in razvija delovanje socialno varstvenih zavodov, ustvarja pogoje za zasebno delo v socialno varstveni dejavnosti ter podpira in spodbuja razvoj samopomoči, dobrodelnosti, oblik neodvisnega življenja invalidov ter drugih oblik prostovoljnega dela na področju socialnega varstva.'

3.1 Pravica do družinskega pomočnika

- 2 Pravico do izbire družinskega pomočnika ima polnoletna oseba s težko motnjo v duševnem razvoju ali polnoletna težko gibalno ovirana oseba, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb (18.a člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

V 18.a členu Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se beseda »občin« v različnih sklonih nadomesti z besedo »pokrajina« v ustreznem sklonu.

- 3 Kot določa ZSV invalidna oseba v primeru izbire družinskega pomočnika obdrži pravico do dodatka za tujo nego in pomoč oziroma dodatka za pomoč in postrežbo, ki ga prejema po drugih predpisih, pri čemer pa mora k vlogi za vlogo za uveljavljanje pravice do družinskega pomočnika (18.č člen ZSV) priložiti pisno izjavo, s katero dovoli, da izplačevalec dodatek, do katerega je upravičena in največ v višini zneska, določenega z ZSV (18.i člen ZSV), v času, ko ji pomoč nudi družinski pomočnik, izplačuje občini, ki je pristojna za financiranje pravic družinskega pomočnika po ZSV.
- 4 Invalidna oseba in njeni zavezanci za preživljanje so dolžni občini, ki financira pravice družinskega pomočnika, redno za tekoči mesec povrniti sredstva oziroma del sredstev, ki jih občina namenja za pravice družinskega pomočnika. Invalidna oseba to zagotovi tako, da s pisno izjavo dovoli izplačevalcu dodatka za pomoč in postrežbo, da le-tega, vendar največ v višini zneska, določenega z ZSV (18.i člen ZSV), izplačuje občini, ki je pristojna za financiranje pravic družinskega pomočnika po ZSV.
- 5 Kot določa ZSV se pravice družinskega pomočnika dodatno financirajo s sredstvi invalidne osebe do višine njene plačilne sposobnosti in s sredstvi v višini prispevka zavezancev. Kadar ta sredstva ne zadostujejo za financiranje pravic družinskega pomočnika, razliko doplača občina.
- 6 Pristojni center za socialno delo v odločbi o priznanju pravice do izbire družinskega pomočnika odloči o prispevku invalidne osebe in zavezanca oziroma občine k plačilu sredstev oziroma dela sredstev, ki jih občina namenja za pravice družinskega pomočnika, za obdobje od dneva pridobitve pravice do izbire družinskega pomočnika, v primeru sprememb med izvajanjem te pravice pa s prvim dnem naslednjega meseca po dnevu nastanka sprememb. Zavezanec, ki je hkrati družinski pomočnik, ni dolžan prispevati k plačilu pravic družinskega pomočnika. Če je invalidna oseba lastnica nepremičnine, se ji v odločbi o priznanju pravice do izbire družinskega pomočnika lahko prepove

odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnica je, v korist občine, ki financira pravice družinskega pomočnika, na način in pod pogoji, kot je določeno z ZSV (100.c člen ZSV) v primeru uveljavljanja oprostitev plačila storitve pomoči družini na domu (18.a člen ZSV).

- 7 Pristojni center za socialno delo odloči o izbiri določene osebe za družinskega pomočnika na podlagi mnenja invalidskih komisij Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Dokumentaciji, ki jo center za socialno delo pošlje invalidski komisiji iz prejšnjega odstavka, mora center za socialno delo priložiti tudi predhodno mnenje občine, pristojne za financiranje pravic družinskega pomočnika po ZSV, o znanih okoliščinah, ki so pomembne za oblikovanje mnenja invalidske komisije. Občina, ki je pristojna za financiranje pravic družinskega pomočnika po ZSV, da predhodno mnenje v roku 10 dni od prejema obvestila centra za socialno delo o tem, da vodi postopek, v katerem odloča o pravici do izbire družinskega pomočnika. Če občina v navedenem roku ne da mnenja, se postopek nadaljuje (18.f člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

V 18.f členu Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se beseda »občin« v različnih sklonih nadomesti z besedo »pokrajina« v ustreznem sklonu.

3.2 Opravljanje dejavnosti socialnega varstva

- 8 V skladu z določili 43. člena ZSV država zagotavlja mrežo javne službe za socialno preventivo, za prvo socialno pomoč, za osebno pomoč, za podporo žrtvam kaznivih dejanj, za pomoč družini za dom, za institucionalno varstvo iz 16. člena ZSV ter za vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji. Občina pa zagotavlja mrežo javne službe pomoč družini na domu.

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

43. člen Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'43. člen

Država prenaša pokrajini v izvrševanje socialno varstvene storitve iz prvega odstavka prejšnjega člena, razen storitev institucionalnega varstva otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju in institucionalnega varstva otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje, v kolikor ne gre za rejništvo.'

3.2.1 Koncesija za opravljanje storitev javne službe

- 9 ZSV določa, da koncesijo za opravljanje javne službe za pomoč družini na domu podeli na podlagi mnenja socialne zbornice občinski organ, pristojen za socialno varstvo. Koncesija se podeli za določen čas, pri čemer se upošteva višina sredstev, ki jih je koncesionar prispeval za zagotovitev izvajanja storitve, za katero se podeljuje koncesija. Trajanje koncesije se lahko podaljša največ še za čas, za katerega je bila sklenjena koncesijska pogodba, in sicer pod pogoji, določenimi v predpisu, ki ga sprejme minister in v koncesijski pogodbi. Koncesija se podeli na javnem razpisu. (44. člen) Vsebinsko javnega razpisa določa ZSV (46. člen ZSV). Ob navedenem naj opomnimo, da sprejme občinski svet koncesijski akt, s katerim določi vrsto in obseg storitev, za katere se objavi javni razpis za podelitev koncesije. V koncesijskem aktu mora biti določeno za posamezno vrsto storitev, ki je predmet koncesije: • krajevno območje izvajanja storitev in • številko ali obseg koncesij, ki se bo na posameznem javnem razpisu podelila za določeno krajevno območje izvajanja posameznih storitev (45. člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

44. člen Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'44. člen

'Koncesijo za opravljanje javne službe iz 43. člena, ki se financira iz državnega proračuna, podeli na podlagi mnenja socialne zbornice ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, kot koncedent. Koncesijo za opravljanje javne službe, ki se financira iz pokrajinskega proračuna, podeli na podlagi mnenja socialne zbornice pokrajinski svet kot koncedent.

Koncesija se podeli za določen čas, pri čemer se upošteva višina sredstev, ki jih je koncesionar prispeval za zagotovitev izvajanja storitve, za katero se podeljuje koncesija. Trajanje koncesije se lahko podaljša največ še za čas, za katerega je bila sklenjena koncesijska pogodba, in sicer pod pogoji, določenimi v predpisu iz 48. člena tega zakona in v koncesijski pogodbi.

Koncesija se podeli na javnem razpisu.'

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

Prvi odstavek 45. člena Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo ali pokrajinski svet v skladu z nacionalnim programom socialnega varstva s koncesijskim aktom določi vrsto in obseg storitev, za katere se objavi javni razpis za dodelitev koncesij.'

- 10** Za pregled in presojo prispelih ponudb imenuje organ, pristojen za podelitev koncesije, najmanj tričlansko strokovno komisijo. Vsaj en član komisije za koncesije mora biti zaposlen pri navedenem organu (47. člen ZSV).
- 11** Kot določa ZSV organ, pristojen za podelitev koncesije, o vseh ponudbah za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev izda eno odločbo, s katero podeli koncesijo najugodnejšemu ponudniku ali ponudnikom in določi čas trajanja koncesije v skladu z razpisom in zavrne neuspešne ponudbe. V postopku izdaje odločbe imajo položaj stranke le tisti ponudniki, ki so predložili ponudbo za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev. V odločbi se določi rok po vročitvi dokončne odločbe, v katerem mora izbrani ponudnik skleniti koncesijsko pogodbo. Če je v predpisu ministra, da lahko določene pogoje za začetek opravljanja storitev koncesionar izpolni po podelitvi koncesije in sklenitvi pogodbe, se v odločbi določi rok, v katerem mora koncesionar izpolniti te pogoje in način, kako jih mora izpolniti. Organ, ki je izdal odločbo, lahko navedeni rok iz upravičenih razlogov podaljša (47. c člen ZSV).

3.2.1.1 Koncesijska pogodba

- 12** S pogodbo o koncesiji koncedent in koncesionar uredita medsebojno koncesijsko razmerje in razmerje do uporabnikov, zlasti pa: • vrsto in obseg storitve, ki je predmet koncesije, • začetek izvajanja koncesije, • čas, za katerega se sklenuje koncesijska pogodba, • ceno oziroma način vrednotenja storitev, • sredstva, ki jih koncesionarju za opravljanje storitev, ki so predmet koncesije, zagotavlja koncedent, in način financiranja, • dolžnost in način poročanja koncesionarja koncedentu, • obveznosti koncesionarja do uporabnikov, • pogodbene sankcije zaradi neizvajanja ali nepravilnega izvajanja koncesije, • način finančnega, strokovnega in upravnega nadzora s strani koncedenta, • način spreminjanja koncesijske pogodbe oziroma koncesijskega razmerja, • prenehanje koncesijske pogodbe in njeno morebitno podaljšanje, • obveznosti koncesionarja ob predčasnem prenehanju pogodbe, • druge določbe, ki so pomembne za določitev in izvajanje storitve, ki je predmet koncesije. ZSV še določa, da je koncesijska pogodba, ki ni sklenjena v pisni obliki, nična, enako pa velja tudi za njene dopolnitve in spremembe (47. e člen ZSV).

3.2.1.2 Register o podeljenih koncesijah

- 13** ZSV določa, da koncedent (občinska uprava) vodi register o podeljenih koncesijah, ki obsega: **1.** zaporedno številko izdane odločbe o podelitvi koncesije, **2.** ime in sedež koncesionarja, ime odgovorne osebe in pravni status koncesionarja, **3.** krajevno območje, obseg in vrsto socialnih storitev, za katere je bila podeljena koncesija, **4.** datum začetka izvajanja koncesije, **5.** rok trajanja koncesije. Podatki, vpisani v register, razen osebnih podatkov, so javni (47. f člen ZSV).

3.2.1.3 Prenos koncesije

- 14** Koncedent lahko na koncesionarjev predlog ali v sporazumu z njim prenese koncesijo na drugo osebo, ki ima koncesijo za izvajanje javne službe, ki je predmet koncesije, in če je iz okoliščin mogoče sklepati, da bo prevzemnik koncesije izvajal javno službo skladno s predpisi in koncesijsko pogodbo, učinkovito in v skladu z interesi uporabnikov. Koncedent prenese koncesijo s tem, da novemu koncesionarju izda odločbo o podelitvi koncesije in razveljavi prejšnjo odločbo. Zoper odločbo ni pritožbe, možen pa je upravni spor. Koncesija se prenese pod enakimi pogoji, kot je bila podeljena prvotnemu koncesionarju in za preostali čas trajanja koncesije. Novi koncesionar pa sklenuje po vročitvi dokončne odločbe novo koncesijsko pogodbo s koncedentom (47. i člen ZSV).

3.2.1.4 Odvzem koncesije

- 15** ZSV določa, da organ, pristojen za podelitev koncesije, z odločbo odvzame koncesijo: • če koncesionar v roku, določenem v odločbi o podelitvi koncesije, ne podpiše koncesijske pogodbe, pa koncedent tega roka ne podaljša v skladu z zakonom; • če koncesionar v roku, določenem v odločbi o podelitvi koncesije, ne izpolni določenih pogojev za začetek opravljanja storitev, za katere je v odločbi o podelitvi koncesije določeno, da jih koncesionar izpolni po podelitvi koncesije in sklenitvi

pogodbe, pa koncedent tega roka ne podaljša v skladu z zakonom; • če koncesionar ne opravlja javne službe v skladu s predpisi ter odločbo o koncesiji; • če koncesionar ne ravna v skladu z odločbami, izdanimi v okviru nadzora nad izvajanjem koncesije; • če zaradi slabega finančnega stanja koncesionarja, visoke stopnje njegove zadolženosti, poslovanja z izgubo v daljšem obdobju, precejšnjega odstopanja finančnega stanja koncesionarja od projekcije finančnega poslovanja, ki jo je predložil v svoji ponudbi, ali iz drugih finančnih razlogov mogoče utemeljeno sklepati, da ne bo mogel ustrezno izvrševati dejavnosti, ki je predmet koncesije; • če je zaradi zmanjšanja potreb po opravljanju storitev, ki so predmet koncesije, potrebno na določenem krajevnem območju zmanjšati obseg izvajanja javne službe, ki je predmet koncesije, pa se koncesionar in koncedent ne sporazumeta o ustrezni spremembi koncesijske pogodbe ali njeni sporazumni razvezi.

- 16** Pristojni organ koncedenta mora pisno opozoriti koncesionarja na razlog za odvzem koncesije, mu določi primeren rok za odpravo kršitev, slabega finančnega stanja ali za sporazumno spremembo oziroma razvezo pogodbe, in ga opozori, da bo v nasprotnem primeru uvedel postopek odvzema koncesije. Če v določenem roku koncesionar ne odpravi kršitev, slabega finančnega stanja ali v njem ne pride do sporazumne spremembe oziroma razveze pogodbe, pristojni organ koncedenta po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero odvzame koncesijo. Zoper navedeno odločbo o odvzemu koncesije ni pritožbe, možen pa je upravni spor (47.1 člen ZSV).

3.2.2 Javni socialni varstveni zavod

17 Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

V poglavju »1. Javni socialno varstveni zavodi« se pred dosedanjim 49. členom doda nov 48.a člen, ki se glasi:

48.a člen

Javni socialno varstveni zavodi so tisti zavodi, ki opravljajo socialno varstveno dejavnost. Javne socialno varstvene zavode lahko ustanavlja Republika Slovenija ali pokrajina. Država ustanavlja zavode za institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju in za institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje. Pokrajina ustanavlja naslednje javne socialno varstvene zavode: center za socialno delo, dom za starejše, posebni socialno varstveni zavod za odrasle duševno in telesno prizadete osebe, varstveno delovni center in druge socialno varstvene zavode iz 59. člena tega zakona. Mrežo vseh javnih socialno varstvenih zavodov določa država.'

49. člen Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'49. člen

Center za socialno delo izvaja storitve socialne preventive, prve socialne pomoči, osebne pomoči, pomoč družini za dom in na domu ter organizira skupnostne akcije za socialno ogrožene skupine prebivalstva.

Center za socialno delo lahko opravlja tudi druge storitve in naloge, če je to potrebno za odpravljanje socialnih stisk in težav v posameznem okolju.

Centru za socialno delo so v izvajanje kot prenesene naloge pokrajine dane tudi naloge v zvezi z izvajanjem instituta družinskega pomočnika.

Center za socialno delo izvaja tudi naloge, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila kot tudi druge naloge, ki so mu kot prenesene naloge pokrajine dane v pristojnost po drugih zakonih.'

3.2.2.1 Organi zavoda

- 18** ZSV določa, da socialnovarstveni zavod upravlja svet zavoda, ki ga poleg predstavnikov ustanovitelja in delavcev sestavljajo še: • predstavniki lokalne skupnosti v centru za socialno delo; • predstavniki lokalne skupnosti in predstavniki oskrbovancev v domu za starejše. Podrobnejšo sestavo in številčno razmerje predstavnikov v svetu zavoda določi ustanovitelj z aktom o ustanovitvi. Z aktom o ustanovitvi se določi tudi način imenovanja oziroma izvolitve članov sveta (55. člen ZSV).
- 19** Strokovno delo in poslovanje socialnovarstvenega zavoda organizira in vodi direktor. Če je ustanoviteljica javnega socialnovarstvenega zavoda Republike Slovenije, imenuje in razreši direktorja svet zavoda s soglasjem ministra, pristojnega za socialno varstvo, po predhodnem mnenju pristojnega organa lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež. Če pristojni organ lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež, ne da mnenja v 60 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprosen, lahko svet zavoda nadaljuje postopek imenovanja in razrešitve direktorja brez mnenja (56. člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

Sedmi in osmi odstavek 56. člena Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremenita tako, da se glasita:

'Če je ustanoviteljica javnega socialnovarstvenega zavoda Republika Slovenija, imenuje in razreši direktorja svet zavoda s soglasjem ministra, pristojnega za socialno varstvo. Če je ustanoviteljica ali soustanoviteljica javnega socialnovarstvenega zavoda pokrajina, imenuje in razreši direktorja svet zavoda s soglasjem predsednika pokrajine.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, lahko minister, pristojen za socialno varstvo oziroma predsednik pokrajine sam imenuje direktorja, če ga v treh mesecih po prenehanju mandata dotedanjemu direktorju ali po njegovi razrešitvi ne imenuje svet zavoda. Prav tako lahko minister, pristojen za socialno varstvo, oziroma predsednik pokrajine sam razreši direktorja, če ugotovi:

- da direktor ne opravlja nalog, ki so mu naložene z zakonom ali pri svojem delu krši zakon,*
- da je direktor objektivno odgovoren za slabo finančno poslovanje zavoda,*
- da je pristojni organ zavoda zavrnil predlog programa dela, ki ga je predložil direktor,*
- da je računsko sodišče podalo negativno mnenje o finančnem poslovanju zavoda,*
- da je komisija za strokovni in upravni nadzor ugotovila hujše strokovne napake pri izvajanju dejavnosti zavoda,*
- da direktor ni poskrbel za začetek razpisnega postopka imenovanja direktorja v roku, ki ga določa statut zavoda.'*

3.3 Financiranje socialnovarstvene dejavnosti

- 20** Socialnovarstvena dejavnost se financira iz proračuna republike in občine. Sredstva za financiranje socialnovarstvene dejavnosti se zagotavljajo tudi s plačili storitev, s prispevki dobrodelnih organizacij in organizacij za samopomoč ter invalidskih organizacij, s prispevki donatorjev in iz drugih virov. (97. člen ZSV) Iz proračuna občine se financirajo: • pravice družinskega pomočnika; • pomoč družini na domu, najmanj v višini 50% subvencije k ceni storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila; • pomoč pri uporabi stanovanja (najemnina); • stroški storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila; • razvojni in dopolnilni programi, pomembni za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

Prvi odstavek 97. člena Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'Socialnovarstvena dejavnost se financira iz proračuna Republike Slovenije, pokrajine in občine.'

Prvi odstavek 98. člena Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'Iz proračuna Republike Slovenije se financirajo:

- dejavnosti, potrebne za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva iz 6. člena tega zakona;*
- institucionalno varstvo otrok in mladotnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju;*
- denarne socialne pomoči;*
- investicije v socialnovarstvene zavode za usposabljanje;*
- skupne naloge socialnega varstva iz programa, ki ga vsako leto določi državni zbor;*
- naloge socialne zbornice iz 77. člena tega zakona;*
- naloge, ki jih skupnosti iz 68. a člena tega zakona opravljajo kot javno pooblastilo;*
- javni socialno varstveni programi, namenjeni preprečevanju zasvojenosti, ki vključuje mrežo terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog in drugih oblik zasvojenosti ter mreža materinskih domov in zavetišč za ženske, žrtve nasilja;*
- razvojni in dopolnilni programi, pomembni za državo, in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.'*

Za 98. členom Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se dodata novo poglavje in nov 98.a člen, ki se glasita:

'1.a Financiranje socialnovarstvene dejavnosti iz proračuna pokrajine'

'98.a člen

Iz proračuna pokrajine se financirajo:

- usposabljanje in delo pod posebnimi pogoji;*
- socialna preventiva;*

- prva socialna pomoč;
- osebna pomoč;
- pomoč družini za dom;
- pravice družinskega pomočnika;
- izvajanje javnih pooblastil;
- institucionalno varstvo odraslih duševno in telesno prizadetih oseb ter starejših oseb, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila;
- pomoč družini na domu, najmanj 50 odstotkov celotnih stroškov storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila;
- investicije v socialnovarstvene zavode, razen v socialnovarstvene zavode za usposabljanje;
- javni socialnovarstveni programi, razen tistih, ki so financirani iz proračuna Republike Slovenije;
- razvojni in eksperimentalni programi, pomembni za pokrajino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Za prenesene državne naloge v pristojnost pokrajin iz prvega odstavka tega člena se zagotovijo sredstva iz državnega proračuna.

Če pokrajina ne financira katere od storitev oziroma programov iz prvega odstavka tega člena, jih financira Republika Slovenija na njen račun.

Sredstva za financiranje pravic in prispevkov oziroma storitev in pomoči iz prvega odstavka tega člena se financirajo iz proračuna pokrajine, na območju katere ima upravičenec do storitev in pomoči prijaviteljeno stalno prebivališče.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, se stroški storitve iz četrte alineje prvega odstavka tega člena v primeru prijave stalnega prebivališča na naslovu socialnovarstvenega zavoda financirajo iz proračuna pokrajine, v kateri je imel upravičenec prijaviteljeno stalno prebivališče pred prijavo stalnega prebivališča na naslovu zavoda.'

99. člen Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'99. člen

Iz proračuna občine se financirajo razvojni in dopolnilni programi, pomembni za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.'

3.3.1 Plačilo storitev

- 21** Upravičenci in drugi zavezanci so dolžni plačati vse po tem zakonu opravljene storitve, razen storitev socialne preventive, prve socialne pomoči in institucionalnega varstva v socialnovarstvenih zavodih za usposabljanje, ki so za vse upravičence brezplačne. Vlada Republike Slovenije pa predpiše merila, po katerih se za upravičence in druge zavezance delno ali v celoti določajo oprostitve pri plačilu storitev (100. člen ZSV). Ne glede na navedeno pa lahko občina določi dodatne oprostitve pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle. O navedenih oprostitvah pa odloča pristojni občinski organ (občinska uprava) (100. a člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

V šestem odstavku 100. člena Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se beseda »občine« nadomesti z besedo »pokrajine«.

V prvem odstavku 100.a člena Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se beseda »občina« nadomesti z besedo »pokrajina«. V drugem odstavku se besedi »občinski organ« nadomestita z besedama »pokrajinski organ«.

- 22** Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitvev plačila storitve institucionalnega varstva, lastnik nepremičnine, se mu z odločbo o oprostitvi plačila prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira institucionalno varstvo. O prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v korist občine pristojni center za socialno delo odloči v izreku odločbe o oprostitvi plačila storitve institucionalnega varstva. Prepoved odtujitve in obremenitve se zaznamuje v zemljiški knjigi na podlagi dokončne navedene odločbe. Za zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja zemljiško knjigo, o zaznambi prepovedi odtujitve in obremenitve (100. b člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

V 100.b členu Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se beseda »občine« nadomesti z besedo »pokrajine«.

- 23 Če pa je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitev plačila storitve pomoč družini na domu, lastnik nepremičnine, se mu na naveden način lahko prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira pomoč družini na domu, le v primeru izrecne zahteve občine, in če gre za nepremičnino, na kateri uporabnik storitve nima prijavljenega stalnega prebivališča. Občina mora navedeno zahtevo podati v roku 20 dni od prejema obvestila centra za socialno delo o tem, da vodi postopek, v katerem odloča o oprostitvi plačila storitve pomoč družini na domu (100. c člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

V 100.c členu Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se beseda »občina« v različnih sklonih nadomesti z besedo »pokrajina« v ustreznih sklonih.

3.3.1.1 Cene storitev

- 24 V skladu z ZSV je metodologijo za oblikovanje cen storitev predpisal minister, pristojen za socialno varstvo s **Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev**. V skladu z navedeno metodologijo določi ceno storitve organ upravljanja pravne osebe oziroma sama fizična oseba. K cenam storitve daje soglasje ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, razen k cenam storitve pomoči družini na domu, h katerim daje soglasje pristojni občinski organ (101. člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

V 101. členu Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se beseda »občinski« nadomesti z besedo »pokrajinski«.

3.4 Nadzor

- 25 Nadzor nad izvajanjem ZSV in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, s strani javnih socialno varstvenih zavodov, koncesionarjev ter pravnih in fizičnih oseb, ki izvajajo socialno varstvene storitve in so vpisani v register zasebnikov in pravnih oseb iz 67. člena ZSV, nadzor nad izvajanjem drugih zakonov ali na njihovi podlagi izdanih predpisov, ki določajo javna pooblastila ali druge naloge posameznim izvajalcem dejavnosti socialnega varstva ter nadzor nad izvajanjem nalog, ki jih ZSV nalaga občinam, zlasti preverjanje obsega mreže javne službe, za katero je zadolžena občina in soglasij k cenam storitev, ki jih izda pristojni občinski organ, organizira in izvaja socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo (102. člen ZSV).

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu /ZSV/

Prvi odstavek 104. člena Zakona o socialnem varstvu /ZSV/ se spremeni tako, da se glasi:

'Nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, s strani javnih socialno varstvenih zavodov, koncesionarjev ter pravnih in fizičnih oseb, ki izvajajo socialno varstvene storitve in so vpisani v register zasebnikov in pravnih oseb iz 67. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: izvajalci dejavnosti socialnega varstva), nadzor nad izvajanjem drugih zakonov ali na njihovi podlagi izdanih predpisov, ki določajo javna pooblastila ali druge naloge posameznim izvajalcem dejavnosti socialnega varstva ter nadzor nad izvajanjem nalog, ki jih ta zakon nalaga pokrajinam, zlasti preverjanje obsega mreže javne službe, za katero je zadolžena pokrajina in soglasij k cenam storitev, ki jih izda pristojni občinski organ, organizira in izvaja socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo.'

Ključne besede

Lokalna samouprava, pokrajina, pokrajinski svet, predsednik pokrajine, pokrajinska uprava, pristojnosti, socialno varstvo, javna služba.

Uporabljene kratice

ZSV - Zakon o socialnem varstvu /ZSV/ (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 61/10-ZSVarPre, 62/10-ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19).

Viri**Ustava in zakoni**

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

Zakon o socialnem varstvu /ZSV/ (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 61/10-ZSVarPre, 62/10-ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19).

